

PROTOKOL o výsledku státní kontroly

Předmětem kontroly bylo plnění povinností vlastníka národní kulturní památky Karlova mostu v Praze, vyplývajících ze zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů. Kontrola byla zaměřena na přípravu obnovy Karlova mostu a její realizaci v roce 2007 a 2008.

Kontrolu podle zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů, provedla v době od 14. července 2008 do 26. září 2008 kontrolní skupina Památkové inspekce Ministerstva kultury ve složení PaedDr. Lenka Svobodová a Ing. Miroslava Mašková.

Vlastníkem Karlova mostu v Praze je Hlavní město Praha se sídlem Praha 1, Staré Město, Mariánské náměstí 2, zastoupené odborem městského investora Magistrátu hlavního města Prahy.

KONTROLNÍ ZJIŠTĚNÍ

1. Příprava obnovy Karlova mostu

1.1 Oznámení stavební činnosti na území s archeologickými nálezy

Před zahájením opravy Karlova mostu v Praze stavebník nesplnil oznamovací povinnost stanovenou § 22 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů. Podle cit. ustanovení je stavebník povinen již v době přípravy oznámit stavební činnost na území s archeologickými nálezy Archeologickému ústavu Akademie věd České republiky a umožnit jemu nebo oprávněné organizaci provést na dotčeném území záchranný archeologický výzkum.

1.2 Závazná stanoviska orgánu státní památkové péče

1.2.1 Závazné stanovisko před zpracováním přípravné dokumentace

Vlastník národní kulturní památky Karlova mostu si před zpracováním přípravné a projektové dokumentace nevyžádal závazné stanovisko orgánu státní památkové péče. Povinnost vyplývá z ustanovení § 14 odst. 1, 3 a 7 zákona o státní památkové péči. Důsledkem porušení zákona je absence základních vstupních podmínek, za kterých bylo možno připravovat a provádět opravu národní kulturní památky Karlova mostu. Podle ust. § 9 odst. 4 vyhlášky Ministerstva kultury č. 66/1988 Sb., kterou se cit. zákon provádí, orgán státní památkové péče v závazném stanovisku pro přípravu a realizaci opravy stanoví základní podmínky, a to k zabezpečení dalšího zachování a ochrany kulturní památky, zajištění kvality a hospodárnosti všech přípravných a prováděcích prací, provedení nezbytných výzkumných a průzkumných prací, zpracování dokumentace obnovy atd.

1.2.2 Závazné stanovisko k přípravné dokumentaci

Závazné stanovisko k přípravné dokumentaci „Oprava Karlova mostu“, (vypracované spol. s r.o. Mott MacDonald Praha v březnu 2004) bylo orgánem státní památkové péče Magistrátem hl. m. Prahy vydáno pod č.j. MHMP 43934/2004/Fab dne 14. 5. 2004. Podmínku č. 2 tohoto pravomocného rozhodnutí, že *„bude předložen zkompletovaný a aktualizovaný stavebně-historický průzkum, včetně archivní rešerše a kompletní ikonografie“*, vlastník kulturní památky nesplnil. Stavebně-historický průzkum, základní předpoklad kvalifikovaného přístupu k obnově kulturní památky, nebyl orgánu státní památkové péče předložen a nebyl ani vypracován. Porušení správního rozhodnutí je o to závažnější, že řádný stavebně-historický průzkum Karlova mostu, této výjimečné národní kulturní památky, vlastník nezajistil ani v minulosti. V souvislosti s předchozími opravami byl Státním ústavem pro rekonstrukci památkových měst a objektů v Praze v roce 1964 vypracován elaborát nesoucí název „Karlův most, stavebně historický průzkum“, v jehož úvodní poznámce sami autoři uvedli: *„Protože za dané situace nebylo možno zkoumat most v uvedeném rozsahu, nutno považovat elaborát za pouze úvodní stať v řešení tohoto úkolu.“* Další práce Státního ústavu pro rekonstrukci památkových měst a objektů v Praze z roku 1983 nesoucí opět název „Karlův most, stavebně historický průzkum“, je téměř doslovným přepisem původního elaborátu z roku 1964, včetně úvodní poznámky: *„Protože za dané situace nebylo možno zkoumat most v uvedeném rozsahu, nutno považovat elaborát za pouze úvodní stať v řešení tohoto úkolu.“*

1.2.3 Závazné stanovisko k projektové dokumentaci pro stavební povolení

Závazné stanovisko orgánu státní památkové péče k projektové dokumentaci pro stavební povolení „Oprava Karlova mostu – etapa 0003, oprava mostovky a kamenného pláště“ (vypracované a.s. PUDIS) bylo Magistrátem hl. m. Prahy vydáno dne 17. 1. 2006 pod č.j. MHMP 180521/2005/Múl/Púl. Závazné stanovisko je podle § 14 odst. 4 zákona o státní památkové péči obligatorním podkladem stavebního povolení. V této souvislosti je zásadním pochybením vlastníka, že k žádosti o vydání závazného stanoviska orgánu státní památkové péče přiložil projekt zpracovaný v srpnu 2005, zatímco stavebnímu úřadu předložil projekt z října 2005.

V závazném stanovisku k projektové dokumentaci pro stavební povolení orgán státní památkové péče stanovil podmínky, za kterých byla další příprava a realizace obnovy Karlova mostu přípustná.

- Vlastník Karlova mostu nesplnil podmínku č. 4 tohoto pravomocného rozhodnutí, která ukládala povinnost před provedením úprav kamenných bloků zábradlí provést průzkum kamenických značek a dalších z hlediska památkové péče důležitých detailů. Mezi důležité detaily patří např. důlky pro kamenické kleště, charakteristické pro středověké stavby (viz fotodokumentace pořízená Památkovou inspekcí ve skladu kamenů, které byly vyřazeny při současné opravě zábradlí Karlova mostu – přílohy č. 2 a 4).
- Vlastník dále nesplnil podmínky č. 8 a 9, když v době přípravy oprav nepředložil orgánu státní památkové péče k vydání závazného stanoviska další stupeň dokumentace, řešící mj. povrchové přizpůsobení nově vkládaných kamenů stávajícímu povrchu mostu či spárovací maltu na kamenné zábradlí mostu.
- Orgánu státní památkové péče dále nebyl předložen k vydání závazného stanoviska návrh úprav na zabezpečení ochrany sochařské výzdoby a ploch konstrukce mostu ohrožených během stavby, jak bylo vlastníkovi uloženo podmínkou č. 10.

1.2.4 Závazné stanovisko k dalšímu stupni projektové dokumentace

K dalšímu stupni projektové dokumentace si vlastník před zahájením opravy mostovky a kamenného zábradlí Karlova mostu závazné stanovisko orgánu státní památkové péče nevyžádal. Žádost podal až 22. července 2008, téměř po roce od zahájení opravy a týden po zahájení kontroly Památkovou inspekcí, která předmětné závazné stanovisko požadovala předložit. Povinnost vypracovat další stupeň dokumentace vyplývala z výše uvedeného rozhodnutí orgánu státní památkové péče vydaného k projektu pro stavební povolení. V dalším stupni dokumentace bylo nutno zejména vyřešit opravu kamenného zábradlí a přilehlých partií, kterou se projekt pro stavební povolení nezabýval z důvodu, že ještě nebyl proveden diagnostický průzkum stavu kamenných kvádrů. Výsledky průzkumu měly být podle technické zprávy projektu pro stavební povolení „*důsledně zapracovány do dalšího stupně PD*“. Další stupeň projektové dokumentace, řešící opravu kamenného zábradlí a přilehlých partií na základě výsledků diagnostického průzkumu, vlastník orgánu státní památkové péče nepředložil a jeho závazné stanovisko si v rozporu s § 14 odst. 1 a 7 zákona o státní památkové péči nevyžádal. Nebylo tak rozhodnuto, zda zamýšlený způsob opravy je z hlediska zájmů státní památkové péče přípustný. Nebyly podle § 14 odst. 3 cit. zákona stanoveny podmínky, vycházející ze současného stavu poznání kulturně historických hodnot, které při umožnění realizace zamýšleného záměru bylo nezbytné zachovat. Orgánem státní památkové péče tak nebyly pro zamýšlenou opravu kamenného zábradlí a přilehlých partií stanoveny zejména tyto podmínky:

- stanovení kritérií z hlediska zájmů státní památkové péče pro posouzení jednotlivých kamenů zábradlí a přilehlých částí s ohledem na jejich zachování či nahrazení kopiemi, a to v souvislosti s výsledky diagnostického průzkumu pracovníků Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze, kteří hodnotili kamenné kvádry z hlediska výskytu zvětrávacích jevů a dlouhodobé životnosti 50 – 100 let, nikoli z hlediska ochrany kulturně historických hodnot Karlova mostu („Podrobný průzkum stavu kamenných kvádrů lícního zdiva Karlova mostu s ohledem na jejich dlouhodobou stabilitu“, březen – listopad 2006),

- požadavek na zachování všech použitelných kamenů v konstrukci zábradlí,
- stanovení rozsahu a způsobu rozebírání zábradlí a přilehlých partií,
- požadavek na provedení dokumentace procesu hodnocení stavu kamenů po rozebrání zábradlí, u poškozených kvádrů odborná charakteristika typu, stupně a rozsahu poruchy,
- provádění podrobné fotodokumentace jednotlivých kamenů a předchozích oprav v rozebíraných úsecích a další dokumentace, nezbytné z hlediska zájmů státní památkové péče,
- ukládání nových poznatků zjištěných při rozebírání zábradlí a přilehlých částí do databáze informací o jednotlivých kamenech, která byla vypracována Stavební fakultou ČVUT v Praze v rámci průzkumu stavu kamenných kvádrů lícního zdiva mostu,
- určení konkrétního kamenického postupu při opravě poškozených kamenných kvádrů,
- stanovení způsobu ošetření povrchu původních kamenů,
- kritéria pro výběr druhu nového kamene z hlediska zájmů státní památkové péče,
- požadavky na zachování původních tvarů a rozměrů nově vkládaných kamenných kvádrů, respektování proměnlivé šířky zábradlí,
- stanovení způsobu opracování nového kamene a jeho povrchových úprav,
- zásady pro opětovné sesazení zábradlí v případě jeho demontáže, navrácení kamenných kvádrů na původní pozice, zachování kamenorezu a šířky spár,
- stanovení kritérií pro volbu zdící a spárovací malty,
- požadavek na průběžnou podrobnou dokumentaci prováděné opravy kamenného zábradlí a přilehlých částí Karlova mostu.

1.3 Rekapitulace zjištěných porušení zákona o státní památkové péči v době přípravy obnovy Karlova mostu

Vlastník Karlova mostu v době přípravy obnovy této národní kulturní památky porušil ustanovení § 14 odst. 1 a 7 a § 22 odst. 2 zákona o státní památkové péči:

1. neoznámil Archeologickému ústavu Akademie věd ČR připravovanou obnovu Karlova mostu,
2. nevyžádal si před zpracováním přípravné a projektové dokumentace závazné stanovisko orgánu státní památkové péče,
3. nesplnil podmínky pravomocných rozhodnutí orgánu státní památkové péče:
  - nezajistil vypracování zkompletovaného a aktualizovaného stavebně-historického průzkumu,
  - nezajistil průzkum kamenických značek a dalších z hlediska památkové péče důležitých detailů,
  - nepředložil orgánu státní památkové péče návrh úprav na zabezpečení ochrany sochařské výzdoby a ploch konstrukce mostu ohrožených během stavby,
4. nepředložil orgánu státní památkové péče dokumentaci řešící opravu kamenného zábradlí a přilehlých partií a nevyžádal si jeho závazné stanovisko – rozhodnutí, zda jsou zamýšlené práce z hlediska zájmů státní památkové péče přípustné a za jakých podmínek lze záměr realizovat.

2. Realizace obnovy Karlova mostu

2.1 Záchranný archeologický výzkum

Oprava mostovky a kamenného zábradlí Karlova mostu byla zahájena 17. srpna 2007. Ačkoli od počátku realizace stavebních prací docházelo k zásahům do terénu a hmoty mostu, nebyla uzavřena dohoda s Archeologickým ústavem Akademie věd ČR ani s oprávněnou organizací o provedení archeologického výzkumu. Dohoda s oprávněnou organizací Národním památkovým ústavem č. NEZ070120, jejímž předmětem byl archeologický dohled nad prováděnými stavebními pracemi a záchranný archeologický výzkum při zásazích do terénu a hmoty mostu, byla uzavřena až 7. ledna 2008.

2.2 Oprava kamenného zábradlí a přilehlých částí Karlova mostu

2.2.1 Rozebírání zábradlí

Oprava kamenného zábradlí Karlova mostu byla započata od Malé Strany kompletní demontáží úseků XIV B (od sochy sv. Víta k soše sv. Filipa Benecia) a XV B (od sv. Kosmy a Damiána po sv. Víta) a následně dalších úseků, a to bez stavebně historického průzkumu a bez závazného stanoviska orgánu státní památkové péče k projektové dokumentaci, řešící tuto část stavebních prací. Jak bylo zjištěno při „Podrobném průzkumu stavu kamenných kvádrů lícního zdiva Karlova mostu s ohledem na jejich dlouhodobou stabilitu“ (Přírodovědecká fakulta UK v Praze, r. 2006), tvořily úseky XIV B a XV B zejména karbonské arkózy a původní svrchnokřídové pískovce. Z uvedeného vyplývá, že tyto části náležely k historicky nejhodnotnějším úsekům zábradlí Karlova mostu. Podle znaleckého posudku č. 221/09/2008 „Oprava kamenného zábradlí na Karlově mostě v Praze“ ze dne 24. září 2008, který vypracoval akademický sochař Doc. Petr Siegl, bylo po prohlídce odstraněných kamenných kvádrů zřejmé, že *„jejich odebírání bylo provedeno velmi razantně bez řemeslné tolerance ke kamennému materiálu. Na mnoha kvádrech jsou „patrné zářezy a vstupy do kamenných bloků zcela zbytečně násilné, připomínající spíše práce bourací“*.

Nové nenahraditelné poznatky zjištěné při rozebírání zábradlí a přilehlých částí nejsou průběžně ukládány do databáze informací o jednotlivých kamenech, vypracované Stavební fakultou ČVUT v Praze. Program, který byl vyvinut před zahájením oprav na podkladě „Metodiky diagnostického průzkumu kamenných prvků plášťového zdiva Karlova mostu v Praze“ (Doc. Mgr. Richard Příkryl, Dr., Přírodovědecká fakulta UK v Praze, r. 2005) ztrácí bez průběžné aktualizace a doplňování naprogramovaných údajů svůj smysl. Zpětná rekonstrukce informací o jednotlivých kvádrech rozebraného kamenného zábradlí a přilehlých částí bude obtížná, resp. již neproveditelná, neboť z průběhu oprav není pořizována řádná fotodokumentace ani žádná jiná z hlediska zájmů státní památkové péče nezbytná dokumentace, původní kamenné kvádry nejsou důsledně vráceny na původní místo a záznamy o další manipulaci s vyřazenými kusy jsou zmatečné a neúplné.

2.2.2 Výběr kamenných kvádrů k vyřazení

Po rozebrání zábradlí a přilehlých částí byly kamenné kvádry tříděny na ty, které budou vráceny zpět a které budou nahrazeny kameny novými. Výběr kamenů k vyřazení byl prováděn nekoncepčně, bez podmínek stanovených orgánem státní památkové péče a ve značném rozsahu. Počet vyřazených kamenných kvádrů výrazně přesáhl množství zjištěné výše uvedeným průzkumem Přírodovědecké fakulty UK v Praze, a to i přes skutečnost, že průzkumem byly navrženy k vyřazení kvádry, které nesplňovaly předdimenzovaný požadavek životnosti 50 – 100 let. Například při opravě úseku XV B bylo vyřazeno 70% původních kamenných kvádrů, ačkoli podle průzkumu nevyhovělo požadavku dlouhodobé životnosti pouze 30%. Stav vyřazených kamenů nebyl zdokumentován, nebyl proveden žádný záznam o typu, stupni a rozsahu jejich poškození. Zejména u kamenů, které byly určeny k likvidaci drčením, je absence fotodokumentace a záznamů o poškození zcela zásadním pochybením.

2.2.3 Nakládání s kamennými kvádry rozebraných částí zábradlí

Kamenné kvádry, které nebyly vráceny zpět do zábradlí a přilehlých částí, byly odvezeny na paletách do skladu, některé byly vybrány k likvidaci do drtičky. V předložených „Protokolech o výběru kamenů pocházejících ze zdiva Karlova mostu a určených pro jejich historickou bezcennost a technickou nepoužitelnost ke zničení“, tj. k likvidaci drčením (příloha č. 1), jsou mj. uvedeny kameny, které byly v diagnostickém průzkumu vyhodnoceny jako vyhovující, tj. s životností minimálně 50 – 100 let (např. z úseků zábradlí XIV B kvádry božanovského pískovce č. 0112, 0125, 0127, 0128, 0194, 0197 a 0198) a historicky hodnotné karbonské arkózy (např. kámen č. 0221, 0222 a 0223). Z podpisů uvedených na protokolu je zřejmé, že se zástupce orgánu státní památkové péče výběru kamenů určených k likvidaci nezúčastnil.

Podle znaleckého posudku akademického sochaře Doc. Petr Siegla „Oprava kamenného zábradlí na Karlově mostě v Praze“ bylo po prohlídce kamenných kvádrů ve skladovém prostoru konstatováno, že „cca 30% uskladněných kamenných kvádrů je v dobrém stavu a nebylo nutné je vyměňovat za nové kusy. Drobné povrchové změny nebo i povrchové trhliny nemají charakter statických ani tektonických změn, které by zásadním způsobem omezily životnost kamenných kvádrů“ (příloha č. 3). Podle zjištění Památkové inspekce se ve skladu na paletě č. 9 nachází odříznutá část, resp. torzo kvádru petřínského pískovce s důlky pro kamenické kleště, charakteristické pro středověké stavby. Kámen, který měl mimořádné kulturně historické hodnoty, byl zničen razantními zásahy současných oprav. Torzo petřínského pískovce na paletě ve skladu je označeno otazníkem nikoli číslem jako ostatní kvádry a není totožné s kamenem uvedeným na příslušném paletovém listě (příloha č. 4).

Mnohé kameny, které byly v zábradlí a přilehlých částech nahrazeny novými, nejsou uvedeny ani na paletových listech dokládajících jejich uložení ve skladu, ani v protokolu o jejich výběru ke zničení. V případě úseku XIV B se jedná především o kvalitní božanovské pískovce a historicky hodnotné svrchnokřídové křemenné pískovce.

2.2.4 Opravy a úpravy původních kamenných kvádrů

Při opravě kamenného zábradlí nejsou prováděny nezbytné kamenické opravy původních kvádrů. Kameny s drobným opravitelným poškozením, které neohrožuje jejich životnost a stabilitu, jsou nahrazovány kameny novými. O této skutečnosti svědčí mnoho kusů uložených ve skladu vyřazených a dále nepoužitých kamenných kvádrů (přílohy č. 3 a 5). Ovšem vyskytl

se i případ, kdy byl kamenný kvádr s hloubkově narušenou svrchní plochou navrácen bez opravy zpět do madla nově sesazeného zábradlí (úsek XIII A - příloha č. 6). Ojedinelá snaha provést kamenickou opravu, a to trhliny kamene č. 20 z úseku XIV B, byla zaznamenána ve stavebním deníku č. 1 dne 13. září 2007. V rozporu se stavebním deníkem byl ovšem tento původní kámen (karbonská arkóza) nahrazen novým cizorodým šedobílým kočebským pískovcem, který nebyl ani kvalitně kamenicky opracován.

Některé původní kvádry jsou při opravě kamenného zábradlí upravovány zakrácením. Odřezávány jsou i části vrchních kusů zábradlí, které jsou opatřeny zámky, mající významnou stabilizační funkci. Fotodokumentace (příloha č. 7) zachycuje vrchní kámen z pole XIV A, jehož část včetně zámku byla brutálně a neodborně odříznuta, hrany jsou odštipnuté, řezná plocha je křivá, stupňovitě zalomená a dále neopracovaná. Takto znetvořené torzo madla je zabudováno do zábradlí a přespárováno. Provedená úprava kamenného kvádrů ostře kontrastuje s jeho původním kvalitním řemeslným provedením.

2.2.5 Výběr nového kamene pro opravu lícního zdiva Karlova mostu

Pro výrobu nových kamenných kvádrů, určených k výměně původních, byla vybrána bílá odrůda kočebského křemenného pískovce. Jedná se sice o kvalitní svrchnokřídový pískovec, ale jeho použití při opravě Karlova mostu je z hlediska zájmů státní památkové péče nevhodné. Tento typ kamene svým šedobílým vzhledem neodpovídá karbonským arkózám, které při výstavbě Karlova mostu převládaly. Kočebský pískovec byl sice pro své fyzikální parametry a odolnost vůči zvětrávacím procesům doporučen pracovníky Přírodovědecké fakulty UK v Praze, ale pouze jako „náhradní a nouzové řešení pro I. etapu opravy mostu, pokud bude zahájena v roce 2007“, jak je uvedeno v jejich práci „Výběr alternativních typů pískovců pro opravu lícního zdiva Karlova mostu“ z roku 2006. V této práci je dále zdůrazněno: „Z důvodů materiálové autenticity a zajištění dodávek kvalitního kamene na opravu celého lícního zdiva Karlova mostu však musí být co nejrychleji dokončen průzkum vybraných lokalit karbonských arkóz, které lze doporučit jako nejvhodnější a staletými prověřený typ kamene na opravu lícního zdiva Karlova mostu.“ Ačkoli je obnova Karlova mostu připravována již od počátku 90. let minulého století, nebyla průzkumu lokalit karbonských arkóz věnována potřebná pozornost.

2.2.6 Výroba nových kamenných kvádrů zábradlí

Výroba nově osazovaných kamenných kvádrů do zábradlí Karlova mostu nerespektuje charakter této jedinečné národní kulturní památky. Technologické zpracování kamenných bloků neodpovídá tradičním kamenickým postupům. Z vylomených kamenných bloků kočebského pískovce jsou lanovým diamantovým řezáním zhotoveny desky cca 40 cm silné, které jsou následně rozřezány na jednotlivé kvádry. Tvar ani rozměry takto vyrobených kvádrů se neshodují s původními kameny. Kvádry nařezané z desek jednotné tloušťky nerespektují ani nemohou respektovat proměnlivou šířku zábradlí. V případě nových vrchních kusů (madel) nesouhlasí s originálem ani úhel sklonu stříšky.

Ani povrchová úprava nově vyrobených kusů není provedena tradičním kamenickým způsobem, nerespektuje původní opracování a historickou podobu. Nízká úroveň řemeslné práce neodpovídá kulturně historickým hodnotám Karlova mostu. Povrch kvádrů je dodatečně upraven pouze na viditelných lícních plochách. Zvolené opracování (tzv. šalírování) jen dále umocňuje kontrast nových a původních kamenů. „V žádném případě nelze považovat provedení těchto prací za odborně provedenou kamenickou práci, která odpovídá v rámci

stavební činnosti příslušným revidovaným normám nebo technickým normám Svazu kameníků a kamenosochařů České republiky“, jak je uvedeno ve znaleckém posudku akademického sochaře Doc. Petr Siegla „Oprava kamenného zábradlí na Karlově mostě v Praze“.

2.2.7 Opětovné sesazení kamenného zábradlí

Nově sesazené kamenné zábradlí Karlova mostu je v zásadním rozporu s jeho původní podobou. Kamenofez je hrubě narušen, mnohé původní kvádry jsou zkráceny či osazeny na jiném místě. Nové kusy se svým tvarem a rozměrem neshodují s původními. Vyskytují se i případy, kdy jeden nový kvádr nahrazuje několik původních a naopak. V některých místech jsou kvádry nelogicky usazeny na stříh místo původního kladení na vazbu (přílohy č. 8, 10, 11 a 14). Pohledové plochy kamenných kvádrů často vystupují z líce nebo naopak za líc zapadají, a to až o několik cm (přílohy č. 9, 10, 11 a 12). Do roviny nejsou srovnány ani zcela nové partie zábradlí sestavené z nově vyrobených kusů (příloha č. 12). Šířka spár i jejich profil se libovolně mění a přizpůsobuje velikosti chyby v opracování nebo usazení (přílohy č. 9, 10, 11 a 12). Jednobarevné partie vyžděné z nových kamenných kvádrů nekorespondují barevně ani opracováním s původním provedením, ztratily plasticitu a živost, působí stereotypně, prefabrikovaně, ploše a nevěrohodně. Provedené patinování nových partií uvedený problém nijak neřeší (příloha č. 13, 14, 15 a 16).

Celková úroveň montáže nového zábradlí Karlova mostu je výstižně charakterizovaná ve výše uvedeném znaleckém posudku: *„Charakter osazení kamenných bloků je realizován bez vnitřního vztahu k památkové hodnotě objektu. Současný pracovní přístup nejvíe známky kvalitní řemeslné práce, která je pro opravu Karlova mostu nezbytná. Z hlediska norem pro tyto specifické práce je způsob provedení zcela nepřijatelný. Kamenné bloky nejsou srovnány v lícové ploše. Jsou osazeny křivě a nepřesně, jsou dosekávány na místě, aby bylo skryto jejich špatné osazení. Na mnoha místech není dodržena vertikální linie, a to především z vnitřní strany mostu. Na vnější straně mostu jsou patrné výrazné chyby v osazovacích činnostech. Například maltové výtoky hluboce vpité do kamenných bloků hrubě esteticky a druhotně, ve vazbě na negativní chemické reakce, výrazně poškozují památku. Charakter kamenických prací lze považovat za hrubé porušení řemeslné tradice kamenického řemesla, ale stejně tak i snížení úcty a vážnosti ke kulturní památce značného významu.“*

2.3 Závěr

Stav oprav kamenného zábradlí a přilehlých částí je podle znaleckého posudku *„na samé hranici únosnosti a je z hlediska kamenického řemesla na velmi nízké úrovni nedávající jakékoliv srovnání. Z řemeslného pohledu se jedná o nezvládnutou aktivitu postrádající základní kamenické standardy. Nezvládnuté opracování kamenného materiálu, problematické osazení a celkový způsob opravy zcela jednoznačně nekorespondují se základy památkové teorie a metodologie.“* Základní charakteristikou a zároveň obecně uznávanou hodnotou Karlova mostu je jeho „starobylost“. Provedené úpravy, které svým vzhledem evokují dojem levného a nepřilíživého obkladu, resp. kašírování, jej právě o tuto charakteristiku připravují. Zásadně dotčena je i nenahraditelná estetická a výtvarná hodnota památky, která je provedenými zásahy ochuzená o mimořádně pohledově působivou tvarovou i barevnou pestrost a plasticitu originálního řešení odrážejícího historický vývoj mostu. Nekoncepční opravou zábradlí, zejména rozsáhlou výměnou opravitelných autentických kamenů za kvádry vyrobené z nevhodného kocbeřského pískovce a změnou původního kamenofezu, byla značně poškozena autenticita i dokumentační funkce této významné národní kulturní památky.

Podklady kontroly

1. Znalecký posudek č. 221/09/2008 „Oprava kamenného zábradlí na Karlově mostě v Praze“, vypracoval Doc. Petr Siegl, ak. soch., 24. 9. 2008
2. Závazná stanoviska příslušného orgánu státní památkové péče Magistrátu hlavního města Prahy, vydaná podle § 14 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů:
  - č.j. MHMP 43934/2004/Fab ze dne 14. 5. 2004
  - č.j. MHMP 106062/2004/Fab ze dne 16. 9. 2004
  - č.j. MHMP 180521/2005/Múl/Púl ze dne 17. 1. 2006
  - č.j. MHMP 196047/2006/Múl ze dne 26. 7. 2006
  - č.j. MHMP 332465/2007/Púl ze dne 19. 11. 2007
3. Žádost o vydání vyjádření k realizační dokumentaci „Oprava Karlova mostu, etapa 0003 – část A Oprava mostovky“, kterou orgán státní památkové péče obdržel dne 22. 7. 2008
4. Dohoda o podmínkách provedení záchranného archeologického výzkumu č. NEZ070120 uzavřená dne 7. 1. 2008
5. Metodika diagnostického průzkumu kamenných prvků plášťového zdiva Karlova mostu v Praze, Přírodovědecká fakulta UK v Praze, r. 2005, vypracoval Doc. Mgr. Richard Příkryl, Dr.
6. Podrobný průzkum stavu kamenných kvádrů lícního zdiva Karlova mostu s ohledem na jejich dlouhodobou stabilitu, etapa I. Vyhodnocení stavu kamenného zábradlí a přilehlých částí poprsních zdí, Přírodovědecká fakulta UK v Praze, r. 2006, vypracoval Doc. Mgr. Richard Příkryl, Dr., Mgr. Aneta Šťastná, Jakub Trubač
7. Výběr alternativních typů pískovců pro opravu lícního zdiva Karlova mostu, Přírodovědecká fakulta UK v Praze, r. 2006, vypracovali Doc. Mgr. Richard Příkryl, Dr., Kateřina Kroutilová, Kateřina Makalová
8. Systém kontroly kvality dodávek přírodního kamene – pískovce z lomu Kočbeře – pro opravu Karlova mostu (etapa 0003), Přírodovědecká fakulta UK v Praze, r. 2007, vypracoval Doc. Mgr. Richard Příkryl, Dr.
9. Doklady o uložení nebo likvidaci kvádrů z rozebraného kamenného zábradlí
  - Paletové listy k paletám s kamennými kvádry určenými k uložení
  - Protokoly o výběru kamenů pocházejících ze zdiva Karlova mostu a určených pro jejich historickou bezcennost a technickou nepoužitelnost ke zničení
10. Oprava Karlova mostu, studie – přípravná projektová dokumentace stavby, březen 2004, vypracoval Mott MacDonald Praha, s.r.o
11. Oprava Karlova mostu - etapa 0003, oprava mostovky a kamenného pláště, dokumentace pro stavební povolení (DSP), PUDIS a.s., datum: 10/2005

12. Rozhodnutí příslušného stavebního úřadu odboru výstavby Úřadu městské části Praha 1
- stavební povolení č.j. Výst. 51894/2005-Če-1,3/most ze dne 18. 8. 2006
  - rozhodnutí o umístění stavby a stavební povolení č.j. Výst. 47626/2005-Če-1,3/ul. ze dne 28. 8. 2006
13. Stavební deníky a zápisy z kontrolních dnů akce Oprava Karlova mostu, etapa 0003, oprava mostovky a kamenného pláště
14. Písemná vyjádření Národního památkového ústavu, ústředního pracoviště
- zn. 8352/2003 ze dne 20. 1. 2004
  - zn. 8451/2003 ze dne 9. 2. 2004
  - zn. 2448/2004 ze dne 27. 4. 2004
  - zn. 7028/2004 ze dne 6. 9. 2004
  - zn. 6309/2005 ze dne 7. 9. 2005
  - zn. 6195/2005 ze dne 31. 10. 2005
  - zn. NPÚ-302/4633/2006 ze dne 15. 6. 2006
  - zn. NPÚ-302/6402/2007 ze dne 3. 10. 2007
15. Záznamy z jednání koordinační komise pro obnovu Karlova mostu ze dne 7. 4. 2004, 28. 4. 2004, 19. 5. 2004, 1. 9. 2004, 8. 12. 2004, 22. 6. 2005, 27. 2. 2006
16. Záznamy ze schůzek komise svolané k posouzení povrchových úprav parapetního zábradlí ze dne 1. listopadu 2007 a 6. listopadu 2007 a z jednání o možnosti patinace povrchu nových kamenů ze dne 30. ledna 2008
17. Zadávací dokumentace stavby (DZS), Oprava Karlova mostu – etapa 0003, oprava mostovky, PUDIS a.s., datum: 07/2006
18. Aktualizovaný souhrn stavebně historických průzkumů a historické ikonografie Karlova mostu, Karlův most a mostecké věže, vypracovali: Mgr. Michal Patrný, Mgr. Ing. Jan Beránek, PhDr. Michaela Ottová, PhD., Mgr. Aleš Mudra, Ing. Tomáš Kyncl, Ing. arch. Štěpán Koníček
19. Dokumentace – pasportizace f1, Karlův most, sochy a zábradlí, vypracovali: text Jan Bradna, foto Martin Frouz, srpen – září 2007

Památková inspekce Ministerstva kultury podle § 11 písm. f) zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů, požaduje, aby vlastník národní kulturní památky Karlova mostu v Praze, tj. Hlavní město Praha se sídlem Praha 1, Staré Město, Mariánské náměstí 2, který je kontrolovanou osobou, ve lhůtě do 31. března 2009 podal písemnou zprávu o odstranění zjištěných nedostatků.

Za kontrolní skupinu Památkové inspekce Ministerstva kultury:

PaedDr. Lenka Svobodová

Ing. Miroslava Mašková

MUDr. Pavel Bém, primátor Hlavního města Prahy, byl seznámen s obsahem protokolu o kontrole a poučen o právu podat písemné a zdůvodněné námitky ve lhůtě pěti dnů ode dne seznámení s protokolem, a to podáním učiněným k řediteli Památkové inspekce Ministerstva kultury.

V Praze dne 30. 10. 2008

Pr. 1.

MUDr. Pavel Bém
primátor Hlavního města Prahy

Protokol o výsledku kontroly byl vyhotoven ve 2 výtiscích:
Výtisk č. 1 pro Památkovou inspekci Ministerstva kultury
Výtisk č. 2 pro Hlavní město Praha

Předala dne 31. 10. 2008

PaedDr. Lenka Svobodová

Převzal dne 31. 10. 2008

Pr. 2.

MUDr. Pavel Bém
primátor Hlavního města Prahy